ŻYCIE GOSPODARCZE

Dwutygodnik poświęcony sprawom gospodarczym Polski Zachodniej

Organ Związku Fabrykantów T. z. w Poznaniu.

Redakcja i Administrajca: Rzeczpospolita 1, II — telefon 25-95.

Redaktor przyjmuje w dni powszednie od godz. 11—1; Administracja od 9—3.

Poznań, dnia 1 września 1927

Prenumerata wynosi: w kraju z przesyłką rocznie 20 zł, półrocznie 10 zł, kwartalnie 5 zł, zagranicą z przesyłką rocznie 24 zł, półrocznie 12 zł, kwartalnie 6 zł. Numer pojedyńczy 1 zł.

NR. 17 Wydawca: *Związek Fabrykantów T. z. w Poznaniu* **ROK 6**

Powszechna Wystawa Krajowa r. 1929 w Poznaniu.

Dziesięciolecie uzyskania naszej niepodległości będzie zapewne święcone, jak Polska długa i szeroka, godnie i wspaniale, we wszystkich miastach i zakątkach naszej Ojczyzny. **Powszechna Wystawa Krajowa** ma być tej radosnej okazji zbiorowem świętem narodu. Ma być olbrzymią demonstracją, wobec całego świata, niespożytych sił narodu polskiego, które z kajdan stuletnich uwolnione, wykazały odrazu zdolność do zbiorowej pracy kulturalnej na wszystkich polach. Ma on wykazać światu całemu, że Polska nie jest tworem przypadkowości na tle rozgrywki ostatniej wojny światowej, nie jest żadnem państwem sezonowem, lecz krajem przedstawiającym etnograficznie i gospodarczo silnie zlaną, odrębną całość, zdolną do życia własnego i niezależnego.

Przyjaciołom naszym, którzy podziwiali nasze walki o egzystencję, walki z olbrzymiemi trudnościami wobec których stanęło Państwo Polskie w zaraniu swojej młodej niepodległości, damy sposobność przekonania się naocznie, jakie nieprzebrane siły narodowe, dopomogły nam do wywalczenia sobie niezależności.

Niechętni nam, będą mieli okazję, w gościnnych progach Wystawy stwierdzić, że wbrew ich przewidywaniom, Polska jest czynnikiem kulturalnym i gospodarczym, który się nie da pomijać i z którym trzeba się koniecznie liczyć.

Lecz i narodowi polskiemu potrzeba jest takiej wielkiej okazji przyjrzenia się samemu sobie, w wielkie mzwierciadle jakiem będzie Powszechna Wystawa Krajowa.

Mało jeszcze w Polsce jes tludzi, którzy znają jej wielkie bogactwa w kopalniach węgla, rudy, cynku, soli i nafty, w wielkim przemyśle wszelkich gałęzi, w wzorocywh gospodarstwach rolnych, przemyśle rolniczym i leśnym i w tysiącznych warsztatach przemysłu średniego i rzemiosła. Wiele zaś jeszcze przyzwyczajonych z czasów niewoli do obcego produktu nie wyobrażają sobie nawet, że w Polsce prawie wszystko się produkuje.

Gdzież więc lepsza się znajdzie sposobność zrobienia przeglądu całej produkcji polskiej jeśli nie na Powszechnej Wystawie Krajowej?

Wystawa ta będzie miała w pierwszym rzędzie przedewszystkiem **dział kultury i sztuki,** który ma dać obraz naszej wiekowej cywilizacji i kultury i naszego dorobku w czasach niewoli, (bo i w niej zachowaliśmy swoją odrębność) wreszcie nasz dorobek na tem polu w pierwszem dziesięcioleciu naszej niepodległości.

Każdy więc Polak znajdzie na Wystawie pożądaną sposobność pogłębienia swej wiedzy ogólnej lub fachowej, znajdzie przedewszystkiem niewyczerpane źródło wrażeń, mówiących o znaczeniu i potędze swego narodu.

Słusznie przeto przyjąć można, że przez Powszechną Wystawę Krajową przesunie się w 4½ miesiącach jej trwania, cała Polska i wielkie rzesze zagraniczne. Podniesie się przez Wystawę konsum krajowy i wywóz zagraniczny. Pobudzi się szlachetne współzawodnictwo w produkcji krajowej.

Wielkopolsce, w której kołyska stała narodu polskiego przypadł ten zaszczyt wielki, zorganizowania Powszechnej Wystawy Krajowej, a jej stolica Poznań ma ten szczytny obowiązek otwarcia swoich gościnnych bram w r. 1929 dla braci z całej Polski i godnego reprezentowania narodu polskiego wobec gości zagranicznych.

Dla tego też przygotowania do Wystawy rozpoczęte przed rokiem, posuwają się żwawym krokiem, plany ogólne są gotowe, a budowle monumentalne rozpocznie się budować w najbliższych tygodniach.

Do tak olbrzymiego zadania, jakie przedstawia przeprowadzenie Powszechnej Wystawy Krajowej potrzeba wiele ludzi, wielkiej pracy i wielkich środków. Dla tego Zarząd Powszechnej Wystawy Krajowej uda się z apelem do wszystkich, a przedewszystkiem mieszkańców Wielkopolski, aby mu w przeprowadzeniu tego dzieła pomogli, każdy w miarę swoich sił i środków .

Przemysł i rolnictwo Wielkopolski będą w pierwszym rzędzie powołane do współpracy, jako najwybitniejsi przedstawiciele rodzimej produkcji.

Na pozór daleka jest jeszcze przestrzeń czasu do otwarcia wystawy w maju 1929. Jednakże wielkie dzieła wymagają wielkich przygotowań i wielkich wydatków .

Kto chce Wystawę Powszechną obesłać (a mam nadzieję, że cały przemysł Wielkopolski weźmie w niej udział) ten musi sobie rychło zrobić swój program i obliczenia i powinien koszty Wystawy rozłożyć na lat kilka a nie na jedno. Wskazanem jest przeto, aby przedsiębiorstwa przemysłowe, rozłożyły koszty Wystawy Powszechnej na budżety lat 1927/28/29.

Wielką wagę kładzie Zarząd Wystawy na to, aby zgłoszenia do Wystawy nadchodziło rychło, najpóźniej do 1 kwietnia 1928, gdyż według nadesłanych zgłoszeń, trzeba będzie ostatecznie zrobić obliczenia miejsca potrzebnego i według tego planować budynki etc.

Społeczeństwo tutejsze powołane jest do zdania egzaminu z swej dojrzałości gospodarczej i zmysłu organizacyjnego i wątpić nie należy ani na chwilę, że egzamin wypadnie dobrze.

S. Samulski.

Okólnik Związku Fabrykantów.

Deklarowanie towaru i podawania wagi na listach przewozowych. Dyrekcja Kolei donosi, że w ostatnim czasie mnożą się wypadki, iż interesenci przy nadawaniu przesyłek podawają na listach przewozowych mylną wagę i fałszywie deklarują towar. Takie nieścisłości pociągają za sobą niekorzystne następstwa dla stron, albowiem w takich wypadkach kolej pobiera dopłaty karne.

W celu usunięcia tych nieścisłości należy na listach przewozowych deklarować towar ściśle według nomenklatury i klasyfikacji towarów, zawartej w części III, Taryfy Przewozowej oraz podawać wagę zgodną z rzeczywistością.

Wnoszenie podań przez płatników podatków o udzielenie ulg w płaceniu podatku. Wobec bardzo często zachodzących wypadków niewłaściwego wnoszenia przez płatników podatków bezpośrednich podań o przyznanie ulg w płaceniu podatków oraz odwołań przeciw wymiarowi podatku do Urzędu Wojewódzkiego, Sądu Administracyjnego, Izby Skarbowej i Ministerstwa Skarbu. Izba Przemysłowo-Handlowa w Poznaniu podaje do wiadomości zainteresowanych

wanym, że podania o ulgi podatkowe i odwołania należy wnosić **jedynie do władz skarbowych** I instancji, t. j. władzy, która dokonuje wymiaru odnośnego podatku.

W sprawie wykorzystania sezonu letniego do przewozu węgla. Wobec przewidywanego w nadchodzących okresach jesiennym i zimowym wzmożenia przewozów kolejowych, w szczególności przewozów produktów rolnych ,buraków, nawozów sztucznych, węgla i drzewa, zachodzi obawa, że koleje napotkają w tych okresach na trudności tak pod względem zabezpiecznia przewozów dostateczną liczbą wagonów, jak wskutek możliwego wyczerpania zdolności przepustowej niektórych najbardziej przeciążonych odcinków kolejowych, co może wywołać niekorzystne skutki dla odbiorców.

Dla zapobieżenia temu, Ministerstwo Komunikacji uważa ze wszech miar za pożądane, ażeby odbiorcy węgla, wyszczególnieni w liście kolejności naładunku węgla, koksu i brykietów, ogłoszonej w Dzienniku Ustaw Nr. 112, poz. 652 z dnia 9. 11. r. u., skorzystali z reszty sezonu letniego i już obecnie zaopatrywali się w węgiel na okresy jesienny i zimowy, co dałoby możność z pożytkiem tak dla kolei jak i dla odbiorców, wykonać te przewozy bez zwłoki w dostawie.

SPRAWY KREDYTOWE.

Niniejszem donosimy uprzejmie wszystkim naszym członkom, iż jesteśmy w możności wystarać się o kredyt hipoteczny na procent 8½. Informacji udziela biuro Związku, do którego prosimy się zwracać.

TARGI W BRATISLAWIE.

W dniach od 21 sierpnia do 2 września r. b. odbędzie się w Bratislawie (Czechosłowacja) Międzynarodowy Targ Dunajski, zasługujący na specjalną uwagę z powodu swego rozwoju, który zawdzięczają również swemu położeniu nad Dunajem — tą wielką arterją handlu z Bliskim Wschodem, którą i nam wykorzystać należy. Port Bratislawski, jako przeładowczy, daje możność zużytkowania go dla eksportu polskiego na Wschód.

Wobec powyższego wskazanem jest, by czynniki zainteresowane w nawiązaniu stosunków handlowych z Czechosłowacją, jak zarówno z rynkami Bliskiego Wschodu, udały się na tegoroczne Targi Dunajskie, celem bliższego zaznajomienia się z wymaganiami handlu, na którym Polsce najwięcej zależy.

Przywóz drobnych przesyłek, zawierających towary reglamentowane. Drobne przesyłki, zawierające rzeczy nadsyłane inwalidom, bezrobotnym etc, prezenty, próbki bezwartościowe etc. i wogóle drobne paczki, nie przedstawiające wartości handlowej, a objęte reglamentacją, nie wymagają specjalnych pozwoleń na przywóz, wydawanych przez Ministerstwo Przemysłu i Handlu, o ile zostały zwolnione od cła przez Ministerstwo Skarbu. Ułatwienie to nie dotyczy przesyłek, które nadeszły z krajów, nie posiadających z nami umów handlowych.

W związku z tem odbiorcy przesyłek wymienionych powyżej kategorji, o ile zamierzają uzyskać zwolnienie od cła, winni składać odpowiednie podania do Ministerstwa Skarbu, Departament Ceł, Wydział II, nie zabiegając o pozwolenie przywozu. W razie niezwolnienia przesyłki od cła, podania odnośne będą przesyłane do Ministerstwa Przemysłu i Handlu, które poweźmie decyzję co do udzielenia pozwolenia przywozu.

Przesyłki prywatne, zawierające używaną odzież, bieliznę etc. zwalniane są od cła bezpośrednio przez Urzędy Pocztowo-Celne, które nie wymagają również przedkładania pozwoleń przywozu.

Zniżenie ceł na szkło do wyrobu płyt fotograficznych oraz blachy do wyrobu blachy białej. P. Minister Przemysłu i Handlu zatwierdził projekt rozporządzenia zniżającego cła w taryfie celnej na szkło, przeznaczone do wyrobu blachy cynowanej (białej).

Poniżej podajemy tekst projektowanego rozporządzenia: „Na podstawie art. 44 ustęp 6 konstytucji i ustawy z dnia 2 sierpnia 1926 r. o upoważnieniu Prezydenta Rzeczypospolitej do wydania rozporządzeń z mocą ustaw (Dz. Ust. R .P. Nr. 78, poz. 443), postanawia się co następuje:

Art. 1. Pozycję 77 p. 8a oraz 140 taryfy celnej z dn. 26 czerwca 1924 r. (Dz. Ust. R. P. Nr. 54, poz. 540) uzupełnia się przez dodanie następujących uwag:

Pozycja taryfy celnej		Nazwa towaru	Cło od 100 kg. w zł
77p. 8a	Uwaga:	Szkło białe (przezroczyste) nieszlifowane i niepolerowane, gładkie bez ozdób, o powierzchni ⅙ m. kw. i mniej, i o grubości 1,2 — 1,8 mm do wyrobu płyt fotograficznych — za pozwoleniem Minist. Skarbu. .	5,—
140.	Uwaga 6:	Blacha surowa, również dekapowana i polerowana, o grubości 0,28 mm. i mniej, przeznaczona do pobielania (pocynowania) za pozwoleniem Min. Skarbu	6,—

Art. 2. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Art. 3. Wykonanie niniejszego rozporządzenia powierza się Ministrowi Skarbu.

Dodatnie uwagi do poz. 77 p. 8a ma na celu przez obniżenie cła z 25 zł na 5 zł od 100 kg. od szkła białego (przezroczystego) gładkiego bez wzorów i ozdób o powierzchni 1/6 m. kw. i grubości 1.2—1.8 mm. umożliwienie rozwoju produkcji płyt fotograficznych i stopniowego wypierania z rynku krajowego płyt pochodzenia zagranicznego.

O wzmożenie wymiany handlowej między Polską a Ameryką.

Na początku września przybywa do Polski na dwumiesięczny pobyt p. W. E. Lord, kierownik Amerykańsko-Polskiej Izby Handlowej i Przemysłowej w Stanach Zjednoczonych. Celem przyjazdu p. Lorda jest wejść w bezpośredni kontakt z polskiemi organizacjami handlowo-przemysłowemi oraz poszczególnemi przemysłowcami i kupcami, którzy interesują się rynkiem amerykańskim, co niewątpliwie przyspieszy zorganizowanie eksportu towarów polskich do Stanów Zjednoczonych na większą skalę. Następujące artykuły mogą znaleźć zbyt w Stanach Zjedn.: wyroby lniane, bawełniane, wełniane, meble, chemikalja, cegła, cement, budulec, dachówka, wyroby żelazne, rury, wyroby emaljowane, pierze i puch, krochmal, miód, nasiona, galanterja, zabawki, wosk naturalny i ziemny, grzyby, przybory kościelne etc. Podczas pobytu w Polsce p. Lord będzie miał swoje biuro w Amerykańsko-Polskiej Izbie Handlowej i Przemysłowej, Pałac Staszica, 72 Nowy Świat, Warszawa.

Jak wiadomo, Amerykańsko-Polska Izba Handlowo-Przemysłowa w Stanach Zjednoczonych powstała w 1920 r. Cieszy się ona poparciem Rządu Polskiego, oraz tak powszechnie znanych firm amerykańskich jak: The Baldwin Locomotive Words, International Match Corp., du Pont de Nemours et Co, Vacum Oil Company, Silesian American Corp., Compagnie Generale Transatlantique, Dillon Read et Company, W. A. Harriman et Company, International Harvester Company, National City Bank of New York, Radio Corporation of America, Standard Oil Company of New Jersey, Ulen et Company.

Mając wyrobione na terenie amerykańskim stosunki i posiadając fachowy personel, obznajmiony dobrze z sytuacją zarówno w Stanach Zjednoczonych jak i w Polsce, Izba jest w możności przychodzić

z wydatną pomocą polskim kupcom i przemysłowcom, którzy pragną dla własnego dobra i w interesie kraju wprowadzić towar swój na rynek amerykański.

Pobór nowej raty podatku majątkowego.

Ministerstwo Skarbu okólnikiem z dnia 10 sierpnia 1927 r. L. DPO 3148/V/27 **zarządziło pobór nowej raty na poczet podatku majątkowego,** ściąganego na mocy ustawy z dn. 11 sierpnia 1923 roku (Dz. Ust. Nr. 94 poz. 746 z 1923 roku).

A. **Wysokość** nowej raty podatku majątkowego wynosi:

1. dla płatników, których majątek zaliczony został do jednego z pierwszych czterech stopni majątku według skali podatkowej zawartej w art. 9 powołanej ustawy o podatku majątkowym, **połowę definitywnie wymierzonego podatku** (to znaczy wskazanego w nakazie płatniczym);
2. dla płatników, których majątek zaliczony został do piątego lub następnych stopni majątku według skali zawartej w art. 9 ustawy o podatku majątkowym, **0,8% wartości majątku, przyjętej za podstawę wymiaru podatku majątkowego.**

B. **Termin płatności** nowej raty podatku majątkowego są następujące: nową ratę podatku wszyscy płatnicy mają uiścić **w dwóch równych częściach;** pierwszą część **do dnia 15 listopada 1927 roku,** drugą część **do dnia 15 stycznia 1928 roku.**

C. O wysokości kwot nowej raty podatku majątkowego wszyscy płatnicy **zostaną zawiadomieni piśmiennie** przez władze skarbowe przed dniem 1 października 1927 roku.

D. Płatnikom, którzy uiścili więcej niż wynosiły dotychczas zarządzone raty podatku majątkowego, **nadpłacone kwoty zaliczone będą na poczet** ściąganej obecnie nowej raty podatku majątkowego.

Redukcja ceł wywozowych dla produktów gdańskich. — W wykonaniu umów polsko-gdańskich zostało wydane rozporządzenie Ministrów: Skarbu, Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa w sprawie obniżenia ceł wywozowych na niektóre artykuły gdańskiego przemysłu, gdańskich rękodzieł oraz gdańskiego rolnictwa, o brzmieniu następującem:

„§ 1. — Na przeciąg czasu od dnia 1 kwietnia 1927 r. do 31 marca 1928 r. mogą być następujące wytwory gdańskiego przemysłu oraz gdańskich rękodzieł, względnie gdańskiego rolnictwa wywiezione zagranicę w ilościach niżej wymienionych według stawek ulgowych poniższej tabeli:

Pozycja taryfy celnej	*Nazwa towaru:*	*Kontyngent w tonach na czas od 1/IV 1927 r. do 31/III 1928 r.*	*Ulgowa stawka w zł*
226	Kości surowe, mielone i niemielone	600	2,—
227	Skóry surowe:		
	a) wołowe	200	12,—
	b) cielęce	200	30,—
	c) końskie	100	12,50
	d) baranie	100	10,—
	e) kozie	25	30,—
	f) skórki zajęcze i króliczce niewyprawione .	15	100,—
	g) mizdra oraz odpadki i skrawki skór surowych wszelkich . .	25	2,—
	Smoła pogazowa surowa	600	1,—
	Żelaziwo i stal: stare, lane i kute, fragment, łom, szmelc, wióry, również prasowane i proszek . . .	1.000	2,—
236*b*	Miedź w wiórkach, opiłkach i złomkach . .	60	40,—
239*b*	Spiż, bronz fosforowy, mosiądz, tombale, argentyn (nowe srebro), brytanja w wiórkach, opiłkach i złomkach .	60	30.—
242	Szmaty, skrawki tkanin, stare: liny, powrozy i sznurki; skrawki papieru i makulatura .	400	1,50
Uwaga:	W ramach rozporządzenia Ministrów: Skarbu, Prz. i Handlu oraz Rolnictwa z dnia 9 lipca 1927 r. w sprawie ceł wywozowych (*„Dz. Ust. R. P.“* Nr. 66, poz. 509) za pozwoleniem Ministerstwa Skarbu		bez cła
	Glicerynowe ługi mydlane	200	bez cła

§ 2. — O ile dla przywozu pod warunkiem powrotnego wywozu lub dla wywozu pod warunkiem powrotnego przywozu zawarte układy lub obowiązujące poza tem postanowienia zawierają przepisy, w szczególności co do zwolnienia od ceł przywozowych, to przepisy te mają analogiczne zastosowanie także co do ceł wywozowych. W tych wypadkach nie zalicza się wywiezionych ilości na poczet kontyngentów.

§ 3. — Wymienione w § 1 niniejszego rozporządzenia ilości artykułów mogą być wywiezione zagranicę z zachowaniem powyższych warunków jedynie na podstawie należycie wystawionego świadectwa pochodzenia według wzoru zamieszczonego poniżej w przekładzie polskim.

Świadectwa takie, wystawione przez Izbę Handlową, względnie przez Izbę Rękodzielniczą Wolnego Miasta Gdańska, winny być uwzględnione przez wszystkie urzędy celne.

Rozdziału kontyngentów dokonywa gdański Urząd Handlu Zagranicznego.

§ 4. — Kontrolę wywozu uskutecznia urząd celny według zasad ogólnych.

§ 5. — Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.“

Ceramik poszukuje posady.

Do Związku zgłosił się b. kierownik cegielni, instruktor cegielniany oraz palacz ze Śląska, rodowity Ślązak, który prosi o posadę w tutejszej cegielni. Adres Fr. Musiał, Komarówka koło Buczacza, Woj. Tarnopol.

EKSPORT.

Do Włoch można eksportować forniery i dychty klejone.

W Syrji jest zapotrzebowanie na manifakturę, perfumerję, pończochy, galanterję, sukna, wyroby szklane, wyroby gumowe oraz cukier.

Do Turcji można wywozić posadzki ceramiczne.

Do Ameryki można eksportować kurki drewniane dla beczek oraz drewniane przybory kuchenne, wosk pszczelny, skóry baranie, sery oraz chemikalje.

Egipt ma zapotrzebowanie na dębowe klepki oraz posadzki.

ODEZWA

Tygodnik „Rozwój“ prosi nas o zamieszczenie następującej odezwy:

Przemysłowcy!

Tygodnik „Rozwój“, organ Tow. „Rozwoju Życia Narodowego w Polsce“, zgodnie z ideologją, jakiej służy, dąży do podniesienia życia gospodarczego Pol-

ski, przez uświadamianie najszerszych sfer społecznych o potrzebie popierania rodzimego handlu, przemysłu i rzemiosła.

W tym celu tygodnik „Rozwój“, m. in. szeroko omawiał Targi Poznańskie, Wystawę Sanitarno-Higjeniczną w Warszawie, obecnie zaś przygotowuje się specjalny numer, poświęcony Wystawie Gastronomicznej w Poznaniu.

W związku z tem, w artykułach rzeczowych omówi się szczególne dziedziny zainteresowań Wystawą Gastronomiczną, oraz podany będzie wykaz firm, przyjmujących udział we wspomnianej Wystawie.

Przez dziesięć lat swego istnienia tygodnik „Rozwój“ wywalczył sobie dużą poczytność, zawdzięczając zaś swemu charakterowi ponad partyjności, stojąc zdala od waśni stanowych, dociera do wszystkich sfer, budząc w nich poczucie konieczności tworzenia wysiłku zbiorowego, dla należytego rozwoju życia gospodarczego i narodowego Polski.

Ogłoszenie, umieszczone w tyg. „Rozwój“, przynosi korzyści reklamującym się i jednocześnie stanowi sposób popierania naszej pracy. Mamy nadzieję, że kupiectwo polskie tego poparcia nam nie odmówi.

Numer Wystawowy, jako reklamowy, w nakładzie parokrotnie powiększonym, rozpowszechniany będzie w całej Polsce.

Ceny ogłoszeń i numery okazowe wysyłamy na żądanie.

Adresy firm (wielkości 4 wierszy petitowych, szpaltowych każdy) 6 zł. W kronice Handlowo-Przemysłowej wiersz petitowy szpaltowy 2,50 gr.

Adres Redakcji i Administracji Warszawa, Żórawia 2, konto P. K. O. 1245. Cena kwartalna tygodnika 3 zł.

Wyroby firm krajowych, godnych polecenia:

Ceny ogłoszeń w dziale niniejszym wynoszą 25,— zł za 1 wiersz na rok 1927.

Aparaty i artykuły elektrotechniczne
W. Zgoła w Poznaniu, ul. Grottgera 4, tel. 62-93.

Armatura
Władysław Jezierski, w Poznaniu, ul. Słowackiego 38. Przedstawiciel „SAM“ Sp. Akc. Münstermann w Katowicach.

Barwniki nietrujące
Domagalski i Ska., Poznań, św. Marcin 34 i Garncarska 8.

Bielizna
Jan Ebertowski w Poznaniu, ul. Wroniecka 6/8 tel. 2160-2825.
W. Rakowski w Poznaniu, ulica Pocztowa 1.

Czekolada
Gaplana Tow. Akc. w Poznaniu, ul. św. Wawrzyńca 28.

Dezynfekcyjne środki, lyzol, kreolina
Wielkopolska Wytwórnia Chemiczna „BLASK“, Sp. Akc. Poznań, Al. Marcinkowskiego 5.

Dębina stolarska, dębowe dykty
B. Bystrzycki T. A. Orzechowo.

Druki
F. K. Ziółkowski i Ska w Poznaniu, Górna Wilda 122.
Drukarnia Polska, T. A. w Poznaniu, ul. św. Marcin 70.

Drzewo
Poznańska Spółka Drzewna T. A. w Poznaniu, św. Marcin 52/53.

Fabryka Farb
Wielkopolska Fabryka Farb w Poznaniu, plac Wolności 17.

Fabryka krawatów, szelek, rękawiczek i chusteczek
Hałas i Kajetaniak w Poznaniu, ulica Wielka 10.

Gazety
Kurjer Poznański, św. Marcin 70.
Orędownik Wielkopolski, ulica św. Marcin 70.

Getry (kamasze filcowe)
Poznańska Fabryka Getrów Właśc. Stefan Kałamajski, Poznań, Plac Wolności 6, Telefon nr. 2135—3300.

Instalacje
W. i St. Hedinger w Poznaniu, ul. św. Marcin 26.

Konfekcja męska
Lewandowski i Ska w Poznaniu ul. Wielka 11.
F. Lisiecki, Poznań, Stary Rynek 10.

Lakiery i pokosty
Wielkopolska Wytwórnia Chemiczna „BLASK“, Sp. Akc. Poznań, Al. Marcinkowskiego 5.

Litograficzne druki
F. K. Ziółkowski i Ska w Poznaniu, Górna Wilda 122

Maszyny rolnicze
H. Cegielski Tow. Akc. w Poznaniu, Górna Wilda 142.
Grześkowiak, Gostyń, tel. 108.

Mydła
J. i St. Stempniewicz w Poznaniu, ul. Głogowska 55.
Wielkopolska Wytwórnia Chemiczna „BLASK“, Sp. Akc. Poznań, Al. Marcinkowskiego 5.
H. Żak, w Poznaniu, ulica Bukowska 37.

Mydło szare (miękkie)
Wielkopolska Wytwórnia Chemiczna „BLASK“, Sp. Akc. Poznań, Al. Marcinkowskiego 5.

Oleje eterycz. i esencje
Domagalski i Ska. w Poznaniu, św. Marcin 34

Opakowania i kartonaże
F. K. Ziółkowski i Ska, Poznań, Górna Wilda 122.

Perfumy
J. i St. Stempniewicz w Poznaniu, ul. Głogowska 55.
Henryk Żak w Poznaniu, Bukowska 37.

Piwo
Browar Huggera w Poznaniu, ulica Półwiejska 25.

Samochody
Brzeskiauto Tow. Akc. w Poznaniu, ul. Dąbrowskiego 29.

Siatki druciane
A. Zwierzchowski i Ska, Fabryka lin konopnych, stalowych oraz siatek i wyrobów drucianych w Poznaniu i Czerwonaku, biura ul. Podgórna 10a tel. 4007.

Siatki żarowe
Żar Tow. Akc. w Nowym Tomyślu

Sukna
Poznańska Fabryka Sukna w Poznaniu, Naramowice.

Sztuczny nawóz
Wielkopolska Wytwórnia Chemiczna „BLASK“, Sp. Akc. Poznań, Al. Marcinkowskiego 5.

Sruby mosiężno-toczone
W. Zgoła w Poznaniu, ul. Grottgera 4, tel. 62-93.

Transport towarów
C. Hartwig, Sp. Akc. w Poznaniu, ul. Towarowa 20.

Wagony i Parowozy
H. Cegielski Tow. Akc. w Poznaniu, Górna Wilda 142.

Wódki
Hartwig Kantorowicz, Tow. Akc. w Poznaniu, Grochowe Łąki 6.
„Akwawit“, Tow. Akc. w Poznaniu, ulica Cieszkowskiego 5.

Zakłady Stolarskie
Zjednoczone Zakłady Stolarskie, Witajewski i Wojciechowski w Poznaniu, ul. Wybickiego 13-14

PERFUMY,
WODY KOLOŃSKIE
MYDŁA

KALIA
JSTE

PRZODUJĄ w POLSCE
J. & S. Stempniewicz
WARSZAWA POZNAŃ RADOM

BROWARY HUGGERA

Tow. Akc.

Poznań, ulica Półwiejska 25
Telefon 3037 i 3047.

Słodownie i fabryka lodu

polecają swoje wyborowe piwa:

KRYSZTAŁ (jasne pilzneńskie)
PORTER
SPECJAŁ ciemne (monachijskie)

Rabaty najwyższe   Ceny koncernowe   Kredyty dogodne

WĘGIEL - KOKS HUTNICZY - BRYKIETY

tylko z kopalń głębokich krajowych i zagranicznych

Zachodnio-Polski Syndykat Węglowy T. z o. p.

Telefon 23-77, 37-77   Poznań, Plac Wolności 10.   Adres telegr.: „Zapol“
Własny gmach handlowy
Własne składnice kolejowe Poznań, ul. Przemysłowa II. brama.

SZKŁO OKIENNE

wszelkich grubości, inspektowe, surowe gładkie i prążkowane, z wtopioną siatką drucianą, ornamentowe białe i kolorowe, sygnałowe itd., posadzki, dachówki i cegły szklane, katedralne poleca

Wielkopolska Hurtownia Szkła S-A - Poznań

Telefon 55-59   **ul. Półwiejska 9**   Telefon 55-59
Własna szlifiernia i fabryka luster.
Szyby do okien wystawnych stale na składzie.

HAŁAS & KAJETANIAK

POZNAŃ, ul. Wielka 10 I.
Telefon 3016

Fabryka krawatek szelek, rękawiczek

H. Cegielski, Tow. Akc. Poznań

wyrabia

jako jedyna wytwórnia w Polsce
i poleca do natychmiastowej dostawy

Lokomobile i Młocarnie Parowe

Elewatory do słomy i Bukowniki do koniczyny

Przedstawicielstwo na Poznańskie:
Związkowa Centrala Maszyn Tow. Akc. Poznań, ulica Fr. Ratajczaka 16.

Przedstawicielstwo na Kujawy i Pomorze:
Inowrocławska Fabryka Maszyn Tow. Akc. Inowrocław, ul. św. Ducha 29.

Przedstawicielstwo na b. Królestwo i Kresy Wschodnie:
Towarzystwo Przemysłowo-Handlowe „Ardora" Warszawa, ul. Bracka 16.

Przedstawicielstwo na Małopolskę:
Henryk Małecki, Lwów, ulica Sapiehy nr. 34.

wszelkiego rodzaju, gotowe farby olejne, pokosty, mydła techniczne, rdzeniowe, rozmaite mydła szare; do dezynfekcji: Lysol i Kreolinę

poleca

w najlepszej jakości na dogodnych warunkach

Wielkopolska Wytwórnia Chem. „Blask" Sp. Akc.

Poznań-Starołęka

Biura: Poznań, Aleje Marcinkowskiego nr. 5

Redakcja i Administracja: Rzeczypospolita 1 — Czcionkami Drukarni Polskiej T. A. w Poznaniu.
Redkator odpowiedzialny W. Szczepański.